

OCCUPATIONAL QUALIFICATION STANDARD

Adult educator, level 6

Kutsestandard on dokument, mis kirjeldab tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid

Kutsestandardi kasutusala

- 1) Tööturu nõudmistele vastavate õppekavade ja koolitusprogrammide koostamine
- 2) Inimeste kompetentsuse hindamine, sh enesehindamine ja vastavushindamine kutse andmisel
- 3) Ametite kirjeldamine ja tutvustamine
- 4) Inimese karjääri planeerimine ja aluse loomine elukestvaks õppeks
- 5) Koolitusvajaduste väljaselgitamine ning koolituse planeerimine
- 6) Ametijuhendite koostamine ja töötajate värbamine
- 7) Kutsete ja kvalifikatsioonide võrdlemine

Occupational title	Level of Estonian Qualifications Framework (EstQF)
Adult educator, level 6	6

Part A DESCRIPTION OF WORK

A.1 Description of work
Täiskasvanute koolitaja on spetsialist, kes sihipäraselt loodud õpisisu ja õpiskeskkonnas toetab täiskasvanud inimeste õppimist ja enesearendust. 6. taseme täiskasvanute koolitaja on vähemalt kolmeaastase praktilise kogemusega koolitaja, kes täidab tööülesandeid iseseisvalt ja vastutab oma töö tulemuste eest. Ta kavandab õppe ja korraldab koolitust lähtuvalt sihtrühma vajadustest ning õppekavast tulenevatest eesmärkidest, valmistades selleks ette vajalikud materjalid. Koolituse läbiviimisel arvestab ta seda, et täiskasvanud õppijad on erineva vanuse, kogemuse, eelneva hariduse ja sotsiaalse staatusega inimesed, kellel on oma väljakujunenud teadmiste süsteem, mõtlemisharjumused, eelarvamused, stereotüübid, hoiakud ja väärtushinnangud, mille nad toovad kaasa õpiskeskkonda.
A.2 Tasks
A.2.1 Õppeprotsessi ettevalmistamine A.2.2 Õppeprotsessi läbiviimine A.2.3 Õppeprotsessi analüüs ja hindamine A.2.4 Arendus-, loome- ja teadustegevus A.2.5 Professionaalne eneseareng Tööülesannete täielik loetelu on toodud Lisas 1: Tööosad ja tööülesanded.
A.3 Work environment and specific nature of work
Täiskasvanute koolitaja füüsilisele töökeskkonnale esitatavad nõuded sõltuvad koolituse eesmärgist ja/või valdkonnast, milles koolitust läbi viiakse. Need lepitakse eelnevalt koolituse tellija ja koolitaja vahel kokku. Sotsiaalse ja vaimse keskkonna loob koolitaja õppeprotsessi käigus ise.
A.4 Tools
Täiskasvanute koolitaja peamiseks töövahenditeks on info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendid, õppevahendid ja muud õppe tulemuslikuks läbiviimiseks ning loovtegevusteks vajalikud vahendid. Töövahendite kasutamisel lähtub täiskasvanuõppe eripäradest.
A.5 Personal qualities required for work: abilities and characteristics
Edukat tegutsemist täiskasvanute koolitajana toetavad järgmised võimed ja iseloomumomadused:

õpivõime, koostöövalmidus, verbaalne võimekus, empaatia, pühendumus, pingetaluvus, tolerantsus, eneseregulatsiooni võime, otsustusvõime, kohanemisvõime, loovus, sihikindlus, avatus ja kriitilise mõtlemise võime. Täiskasvanute koolitaja põhiväärtusteks on väärikus, ausus, sallivus, vastutus, avatus ja inimest väärtustav hoiak. Oluline on täiskasvanute koolitaja eetikanõuetest kinnipidamine.

A.6 Professional preparation

Kuuenda taseme koolitaja on vähemalt bakalaureusekraadi või rakenduskõrghariduse ja andragoogilise ettevalmistusega koolitaja. Tema kutsealane õpe võib toimuda põhi- või kõrvalaine või lisaeriala õppekava raames kõrgkoolis, kvalifikatsiooni- ja/või täiendõppe kursustel. Vajalikud kompetentsid võib omandada ka praktilise tegevuse käigus.

A.7 Most common occupational titles

Täiskasvanute koolitaja kutse ei eelda ühtse ametinimetuse olemasolu. Kutse omanik võib töötada paljudel erinevatel ametikohtadel nagu koolitaja, õpetaja, lektor, õppejõud, tuutor, mentor, konsultant/konsulent jm.

A.8 Regulations governing profession

Sõltuvalt valdkonnast, kus koolitus toimub ja/või konkreetsest koolituse tellijast, võidakse koolitajalt nõuda erinevaid dokumente. Näiteks täiskasvanute koolitaja/andragoogi kutse omamist, erialast kompetentsust tõestavaid dokumente vm.

Part B COMPETENCY REQUIREMENTS

B.1 Structure of occupation

Täiskasvanute koolitaja tase 6 kutse moodustub kuuest kompetentsist. Selle kutse taotlemisel on nõutav kompetentside B.2.1 – B.2.6 tõendamine.

B.2 Competences

MANDATORY COMPETENCES

B.2.1 Õppeprotsessi ettevalmistamine	EstQF Level 6
Tegevusnäitajad: 1) Analüüsib konkreetse õpperühma õpivajadusi, juhindudes koolituse sisust ja eesmärkidest. 2) Koostab koolituskava ja planeerib oma tegevuse, lähtudes etteantud/olemasolevast õppekavast. 3) Valmistab ette konkreetse koolituse/tunni sisu ja metoodika, lähtudes õpperühma vajadustest ja õppekavas fikseeritud õpiväljunditest. 4) Koostab uusi ja/või kohandab vanu õppematerjale, lähtudes oma teema käsitlemise loogikast, arvestab õpikeskkonna võimalusi ja konkreetse õpperühma eripära. Loob uusi õppematerjale, mis vastavad uuendustele õppekavas ja/või muudatustele õpikeskkonnas, kasutades mitmekesiseid allikaid. Teadmised: 1) koolituse eesmärgid ja oodatavad õpiväljundid, 2) andmete kogumine, 3) analüüsimeetodid, 4) õpperühma vajadused, 5) õppekava, 6) õppematerjalidele esitatavad nõuded. Hindamismeetod(id): Dokumendid, portfoolio (s.h. eneseanalüüs), tõendus põhine intervjuu.	
B.2.2 Õppeprotsessi läbiviimine	EstQF Level 6
Tegevusnäitajad:	

- 1) Toetab õppijaid individuaalsete õpieesmärkide kirjeldamisel, aidates ühitada neid õppekavast tulenevate eesmärkidega.
- 2) Kujundab õpikeskkonda, rakendades erinevaid võtteid õppimist toetava füüsilise keskkonna loomiseks.
- 3) Juhib õppeprotsessi, tagades õppeks ettenähtud aja efektiivse ja tulemusliku kasutamise ja järgides õppekavas sätestatud eesmärgi.
- 4) Jälgib õpperühma arengut ja selle mõju iga liikme õpimotivatsioonile ning õppimise tulemuslikkusele. Konflikti ilmnemisel rakendab konflikti lahendamise võtteid, püüeldes "võit-võit" lahenduse saavutamisele.
- 5) Toetab õppijate arengut, tuginedes seejuures õppijatelt saadud tagasisidestusele ja soodustades õppijate individuaalsete toimetulekuoskuste kujunemist.

Teadmised:

- 1) õppekava eesmärgid,
- 2) füüsiline õpikeskkond,
- 3) ajakasutuse põhimõtted,
- 4) grupiprotsesside olemus,
- 5) õpimotivatsiooni kujundamine,
- 6) arendava tagasisidestamise põhimõtted.

Hindamismeetod(id):

Dokumendid, portfoolio (s.h. eneseanalüüs), tõenduspõhine intervjuu.

B.2.3 Õppeprotsessi ja õpitulemuste analüüs ning hindamine

EstQF Level 6

Tegevusnäitajad:

- 1) Kogub õppijatelt arvamusi õppeprotsessi kohta, kasutades etteantud meetodeid.
- 2) Analüüsib õppeprotsessi ja õpitulemusi, lähtudes kavandatud eesmärkidest ja kasutades etteantud meetodeid.
- 3) Hindab õpperühma kui terviku tegevust õppeprotsessis ja õppijate arengut, kasutades etteantud hindamismeetodeid.
- 4) Reflekterides hindab enda tegevust õppeprotsessis, selgitab välja puudused ning võimalused nende kõrvaldamiseks, kasutades eneseanalüüsi vahendeid ja koolitavatelt saadud hinnanguid.
- 5) Teavitab kokkuleppel inimesi õppe tulemustest, kasutades kokkulepitut meetodit ja tuginedes faktidele ning argumentidele.

Teadmised:

- 1) andmete ja arvamuste kogumise meetodid,
- 2) küsitlusmeetodite kasutamise põhimõtted,
- 3) hindamismeetodite kasutamise põhimõtted,
- 4) eneseanalüüs.

Hindamismeetod(id):

Dokumendid, portfoolio (s.h. eneseanalüüs), tõenduspõhine intervjuu koos sellele järgneva analüüsiga.

B.2.4 Arendus-, loome- ja teadustegevus

EstQF Level 6

Tegevusnäitajad:

- 1) Osaleb õppekava arenduses õppeasutuse tasandil ja/või avalikes diskussioonides piirkonna tasandil, avaldades oma arvamust täiskasvanuõpet puudutavates küsimustes.
- 2) Osaleb koostöövõrgustike tegevuses, jagades kolleegidele oma arvamusi ja ettepanekuid.

Teadmised:

- 1) õppekava arendus
- 2) probleemid täiskasvanute koolitamisel,
- 3) koostöövõrgustikud,
- 4) koostööprintsüübid,
- 5) täiskasvanuharidust ja -koolitust reguleerivad dokumendid.

Hindamismeetod(id):

Dokumendid, portfoolio (s.h. eneseanalüüs), tõenduspõhine intervjuu.

B.2.5 Professionaalne eneseareng

EstQF Level 6

Tegevusnäitajad:

- 1) Uuendab õppemeetodeid ja ajakohastab vajadusel õppe sisu, lähtudes valdkonna arengust ja uusimast erialakirjandusest.
- 2) Tegeleb eneserefleksiooniga, arvestab oma füüsilise, vaimse ja emotsionaalse seisundiga, võttes kasutusele abinõud tasakaalu saavutamiseks ja säilitamiseks.
- 3) On kursis uuemate suundadega oma erialal ja täiendab end andragoogika valdkonnas, omandades täiskasvanute koolitaja 6. tasemele vastavad kompetentsid.
- 4) Arendab edukaks tegutsemiseks vajalikke võimeid ja isiksuseomadusi, väärtustades pidevat enesearengut.

Teadmised:

- 1) erialase valdkonna areng,
- 2) uusim erialakirjandus,
- 3) füüsiline, vaimne ja emotsionaalne seisund,
- 4) enesejuhtimise alused,
- 5) täiskasvanute koolitajale vajalikud isiksuseomadused ja võimed,
- 6) eneseanalüüsi ja -refleksiooni meetodid.

Hindamismeetod(id):

Dokumendid, portfoolio (s.h. eneseanalüüs) ja tõenduspõhine intervjuu.

RECURRING COMPETENCES

B.2.6 Täiskasvanute koolitaja kutset läbiv kompetents	EstQF Level 6
Tegevusnäitajad: 1. Tunneb koolitustel käsitlevat valdkonda/teemat/ainet. 2. Teab andragoogika põhiprintsiipe ja lähtub koolitusel täiskasvanud õppija eripäradest. 3. Väärtustab täiskasvanud õppijat, peab tähtsaks eetilisi tõekspidamisi, järgib täiskasvanute koolitaja kutse-eetikat (vt Lisa 2: Täiskasvanute koolitaja eetikakoodeks). 4. Loob õppimist ja suhtlemist soodustava keskkonna. 5. Järgib täiskasvanuõpet reguleerivaid seadusi. 6. Käsitleb ennast õppijana, käitub enesearengu subjektina. 7. Kasutab koolitusel eesti keelt (või oma emakeelt) tasemel C1 ja valdab ühte võõrkeelt vähemalt tasemel B1. Vene keelt kui emakeelt koolitusel kasutavad koolitajad valdavad eesti keelt vähemalt tasemel B1 (vt Lisa 3: Keeleoskuse hindamise skaala). 8. Kasutab sobilikke IKT (info- ja kommunikatsioonitehnoloogia) vahendeid õppeprotsessi ettevalmistamisel, läbiviimisel ja hindamisel; oskab allikakriitiliselt veebipõhist infot otsida ja kasutab seda vastavalt autorikaitse seadusele; teab e-õppe võimalusi ja oskab kasutada sobilikke meetodikaid e-õppe läbiviimiseks täiskasvanute koolituses; oskab luua, kasutada ja jagada veebipõhiseid materjale; kasutab sobilikke IKT vahendeid enesearengu toetamisel. Teadmised: 1) õpetatav valdkond/teema/aine, 2) täiskasvanud õppija eripärad, 3) andragoogika põhiprintsiibid, 4) suhtlemispsühholoogia baasteadmised (kontakt, selge eneseväljendus, aktiivne kuulamine, enesekehtestamine), 5) täiskasvanuharidust ja -koolitust reguleerivad õigusaktid, 6) eneserefleksiooni põhimõtted, 7) täiskasvanute koolitaja eetikakoodeks.	
Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamisel.	

Part C GENERAL INFORMATION AND ANNEXES

C.1 Information concerning compilation and certification of occupational qualification standard and reference to classification of occupations	
1. ID of occupational qualification standard in register of occupational qualifications	21-13062014-02/7k
2. Occupational qualification standard compiled by:	Talvi Märja, ETKA Andras Larissa Jõgi, Tallinna Ülikool Merle Lõhmus, EBS Juhtimiskoolituse Keskus Kristel Jalak, Enics Eesti AS Heiki Kiidli, Tallinna Täiskasvanute Gümnaasium Tiina Jääger, Eesti Vabaharidusliit Eda Anton, Tartu Kutsehariduskeskus Küllil All, Haridus- ja Teadusministeerium Kerttu Taidre, ETKA Andras
3. Occupational qualification standard approved by:	Education
4. No. of decision of Sectoral Council	15
5. Date of decision of Sectoral Council	13.06.2014
6. Occupational qualification standard valid until	31.03.2015
7. Occupational qualification standard version no.	7
8. Reference to International Standard Classification of Occupations (ISCO 08)	2424 Training and Staff Development Professionals
9. Reference to European Qualifications Framework (EQF)	6
C.2 Occupational title in foreign language	
English:	Adult educator, level 6
Finnish:	Aikuiskouluttaja
Russian:	Преподаватель взрослых
C.3 Annexes	
Lisa 1 Töösad ja -ülesanded	
Lisa 2 Täiskasvanute koolitaja eetikakoodeks	
Lisa 3 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 4 Arvuti kasutamise oskused	